

gøre nogle Bemærkninger til enkelte af de Udtalelser, der er faldet.

Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper) spurgte, hvorledes Mindretallet indenfor Menigheden skulde blive tilfredsstillet, og det samme Spørgsmaal var det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) indø paa. Ja, Forholdet er jo det, at Stillingen ofte er vanskelig for Mindretallene. Man har henvist Mindretallene til at søge en anden Præst eller løse Sognebaand, man har henvist dem til Loven om Brug af Kirker, o. s. v. Men det er rigtigt, at de dermed forbundne Udgifter maa Mindretallene selv afholde. Det gælder i al Almindelighed og sandelig ikke blot, naar der ansættes Præster af den liberale Retning, at Mindretallene kan blive vanskeligt stillet. Jeg ved f. Eks. ikke, hvad man mener om det stakkels Mindretal i et Sogn, som betjenes af en Præst, der fremsætter følgende Udtalelse, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal citere: „En Forbryder holder helst den Dag skjult, da han kom i Tugthuset og blev straffet; men mange „Kristne“ holder den Dag højt i Ære, da de blev sat ind i Verdens Fængsel. Saa er der Grund til at jubilere, synes de. . . . Djævelen kan have Grund til at glæde sig, naar et Menneske bliver født; thi saa indlemmes en ny Beboer i hans Rige, men Gud glæder sig sikkert ikke. Og heller ikke hæver vi os over Dyrene ved at fejre vor Fødselsdag, men stiller os i deres Række, thi vor Fødselsdag er ikke et Fortrin, som vi har fremfor dem; der er snarere noget her, der stiller os til Skamme for Dyrene, thi de forbigaar den da i Tavshed“. Et saadant Mindretal er heller ikke overdreven heldigt stillet. Men denne Præst, som regnes for ortodoks — skønt jeg mener, han er i den dybeste Uoverensstemmelse med Kristendommens Aand —, ham er der ingen, der tænker paa at forfølge. Mindretallet i hans Sogn er der ingen, der tager sig af. Det er rigtigt, at Mindretallene ofte har en vanskelig Stilling, og skulde man en Gang kunne komme til en Ordning, hvor Mindretallene i al Almindelighed blev hjulpet over de økonomiske Vanskeligheder, skulde jeg se dette med Glæde.

Dernæst spurgte det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper), hvorledes man skulde stille sig med Hensyn til den paa-gældende Præsts Vakancetjeneste i andre Sogne. Ja, i saa Henseende er jeg af den Mening, at da han er unddraget Biskoppens Tilsyn, kan Biskoppen ogsaa ned-

lægge Indsigelse imod, at han deltager i Vakancetjeneste. Men er der derimod i de vedkommende Sogne Beboere, som ønsker ham — til at prædike i Kirkerne, saa har han — det er givet — den samme Adgang dertil som andre, naar man gaar frem efter Loven. Og jeg mener saa, at man skulde møde ham med aandelige Vaaben. Man kan møde i Kirkerne i Sognene og tale mod ham, dersom man mener, der er Grund til at gøre det, i det hele taget møde med aandelige Vaaben, ikke paa anden Maade.

Til det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) vil jeg gerne sige, at jeg er ganske enig i det ærede Medlems Betragtning af „evangelisk-luthersk“ i Grundlovens § 3. Det er rigtigt, at „evangelisk-luthersk“ er et meget vagt Begreb, og jeg glæder mig over, at det er saa vagt. Jeg tror at turde sige til det ærede Medlem, at naar Grundtvig endelig kunde stemme for § 3 i den Skikkelse, den fik, var det netop, fordi han i „evangelisk-luthersk“ saa det vage Begreb, noget, der egentlig slet ingenting sagde, thi var der nogen, der ikke ønskede de skarpe Grænser draget op, var det Grundtvig. Men naar det er saaledes, at „evangelisk-luthersk“ er et meget vidt Begreb, naar det maa bedømmes rent historisk og derfor ogsaa giver og altid har givet Plads for den liberale Teologi, saa maa vi ogsaa bøje os derfor og sige, at saa har denne ogsaa grundlovmæssig Ret til at være i den danske Folkekirke. Og vi kan jo dog ikke der rette os efter en Bedømmelse, som man finder ude omkring Mand og Mand imellem, en saadan kan ikke være afgørende for Retsspørgsmaalet. Jeg tror nu for øvrigt, det bliver meget vanskelig at finde ret mange, der stemmer nøje overens med Hensyn til, hvad „evangelisk-luthersk“ i Virkeligheden er. Jeg er altsaa ganske enig med det ærede Medlem i, at det er et meget vidt og meget elastisk Begreb, som ogsaa giver Plads for den liberale Teologi. Men naar det altsaa er saaledes, at denne har sin fulde grundlovmæssige Ret til at være indenfor den danske Folkekirke — og denne Ret er dog i alt Fald blevet meget styrket ved Højesteretsdommen —, ja, saa maa vi, naar vi forhandler om dette Spørgsmaal, stadig have in mente, at den Mand, der her er Tale om, staar med den fuldeste Ret og har i Virkeligheden Krav paa fra Administrationens Side at blive behandlet lige med andre Præster indenfor den evangelisk-lutherske Folkekirke. Nu har imidler-